

forum for
natur og
friluftsliv
Nordland

Fauske, 21. mars, 2014

Norges Vassdrags- og Energidirektorat
Postboks 5091 Majorstua
0301 Oslo
E-post: nve@nve.no

Høringsuttalelse søknad om bygging av 132 kV kraftledning Stigfjell - Salten og Hauan - Fauske

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland, FNF Nordland, er et nettverk for 14 natur- og friluftslivsorganisasjoner i Nordland, med til sammen over 22 000 medlemskap. FNF Nordland arbeider for å sette friluftslivet og dets behov på dagsorden og øke bevisstheten om helse og livskvalitet samt viktigheten av å ta vare på naturen og miljøet rundt oss. FNF Nordland arbeider også for å sikre arealer for et aktivt friluftsliv. De frivillige natur- og friluftslivsorganisasjonene er med sin demokratiske styreform og åpne medlemsadgang et talerør for de store grupper av allemannsrettighetshavere i norsk utmark.

Om prosjektet

Nordlandsnett AS søker om å bygge en ny 132 kV kraftledning mellom Stigfjell og Salten transformatorstasjon, og mellom Hauan og Fauske transformatorstasjon, samt utvidelse av koblingsanlegget i Fauske transformatorstasjon. Prosjektet medfører også sanering av den ene 132 kV kraftledningen fra Stigfjell til Hauan (Fauske).

Den omsøkte 132 kV-Iedningen mellom Stigfjell og Salten transformatorstasjon er ca. 11km lang og er planlagt å gå parallelt på østsida av eksisterende 420 kV-Iedning. Tiltaket innebærer at ledningen Sjønstå—Valljord ombygges ved Stigfjell og at det bygges ny ledning mot Salten transformatorstasjon. En av de eksisterende 132kV-Iedningene fra Stigfjell til Hauan, nord for Fauske sentrum, vil deretter bli revet. Statnett SF er gitt endelig konsesjon for å bygge Salten transformatorstasjon, men det er ennå ikke truffet vedtak om veien fram til stasjonen.

Det søkes også om å bygge en ca. 1km lang 132 kV-Iedning fra Hauan som vil knytte ledningen fra Valljord til Fauske transformatorstasjon. Denne ledningen planlegges på nordsiden av dagens ledning Fauske—Sjønstå. Det søkes også om å utvide Fauske transformatorstasjon med nytt koblingsfelt.

Nordlandsnett AS søker om konsesjon i medhold av energiloven. Det søkes også om ekspropriasjonstillatelse for nødvendig grunn og rettigheter for å bygge og drive de etektriske anleggene. Samtidig søkes det om forhåndstiltredelse, som innebærer at grunn og adkomstrettigheter kan tas i bruk før skjønn er avholdt.

Forum for Natur og Friluftsliv i Nordland

Storgt. 39, 8200 Fauske

Tlf: 908 06 146

www.fnf-nett.no/nordland

nordland@fnf-nett.no

Medlemmer i FNF Nordland: Turistforeningene i Nordland, KFUM/ KFUK Speidere på Helgeland, Norges speiderforbund i Salten, Norges Jeger og Fiskeforbund Nordland, Nordland Orienteringskrets, 4H Nordland, Naturvernforbundet i Nordland, NOF Nordland, Syklistenes Landsforening Bodø, Salten Naturlag, Leknes Padleklubb, Polarsirkelen Friluftsråd, Ofoten Friluftsråd, Vesterålen Friluftsråd

FNF Nordlands vurdering

Det omsøkte prosjektet vil, som all andre prosjekter knyttet til energi, medføre naturinngrep. I tillegg til installasjoner og kraftledninger, legges det også opp til mye aktivitet med terrengkjøretøy dersom det ikke settes restriksjoner og vilkår om bruk av helikopter i stedet. Det vil også være behov for å plassere ut gravemaskiner i forbindelse med sanering av eksisterende ledning mellom Stigfjell og Hauan og fjerning av stolper, som også planlegges å transporteres ut med terrengkjøretøy eller helikopter.

Det snakkes varmt om behovet av en forsterkning av nettet, kraftpotensialet i regionen og det å legge til rette for enda større produksjon. Og det til tross for at ny produksjon gjelder små elvekraftverk som stort sett bidrar med sommerproduksjon når behovet for ny kraft er minimal eller ikke til stede i det hele tatt. Vi registrerer likevel at Norconsult AS mener at prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt selv om kun en liten andel av den potensielle kraftproduksjonen realiseres, noe som i hovedsak skyldes reduksjon i nettapene. FNF Nordland mener at å redusere nettap kan være en viktig strategi ved forsterkning og oppgradering av nettet. Vi mener videre og ut i fra et naturvern og miljøhensyn, at det nå må være fokus på å legge til rette for mer kraft gjennom det store potensialet som ligger i å frigjøre kraft gjennom opprusting av gamle kraftverk og energieffektivisering. Fremfor å legge til rette for enda mer naturinngrep gjennom en sterkt subsidiert kraftproduksjon i en region med et betydelig kraftoverskudd.

Vi presiserer at vi er kjent med prosjektets størrelsesorden (130 kV og 11km) og krav til KU-program og tviler ikke på at utbygger har gjort sitt og innhentet tilgjengelig kunnskap. Men når det gjelder naturmangfoldloven blir denne kun nevnt i forbindelse med verneområder og om prosjektet berører verneområder. Men utover det er ikke eksempelvis § 10 om samlet belastning (eller forvaltningsprinsippene i §§8-12) vurdert i søknaden. Uansett skal offentlig myndighet (NVE) gjøre vurderinger av om kravene loven er oppfylt. For det er slik at vurderinger av samlet belastning skal ikke bare skal omfatte eksisterende inngrep, men også fremtidige og planlagte inngrep. Den gamle og uheldige praksisen der tidligere naturinngrep gjorde det enklere å foreta nye inngrep uten å se disse i sammenheng gjelder ikke lengre, nå skal den samlede belastningen på naturmiljøet vurderes før en beslutning kan tas, jfr. Naturmangfoldloven § 10. Dette er svært viktig i et område hvor naturen er så belastet fra før.

Det omsøkte prosjektet medfører i tillegg til ny kraftlinje en enda bredere ryddesone og linjetrase, noe som vil forsterke inntrykket av inngrepene. Kraftledningene vil klausulbelegge et belte langs traseene med total bredde på 30 meter, dvs. - 15 m til hver side av senterlinjen. Der hvor ledningen parallellføres med eksisterende 420 kV kraftledning vil beltet bli noen meter smalere på grunn av at noe areal allerede er klausulert av 420 kV ledningen. Den største effekten av den nye kraftledningen vil være at ryddesonen blir enda mer synlig fra omkringliggende høyder. Ryddesonen vil være ganske godt synlig rett etter rydding og når marken er snødekt.

FNF Nordland er i utgangspunktet positiv til at utbygger ønsker minst mulig nye vegger i forbindelse med bygging og drift av kraftledningen, og mener dette bør være en generell praksis. I dette tilfellet er det viktig fordi det allerede er foretatt store naturinngrep og arealbeslag gjennom eksisterende kraftlinjer og kraftutbygginger. Når det først skal foretas nye inngrep er det absolutt bedre å legge dem i tilknytning til andre inngrep for å redusere omfanget, men dette vil uansett øke belastningen for naturmangfold, friluftsliv, landskap og

reindrift. Dette kommer ikke frem i søknaden, noe som er en svakhet med søknaden etter vårt skjønn.

I kapittel 4.5.1 Transport og adkomst 2. avsnitt, står det følgende:

”På sørsiden av Kjølvikdalryggen må det etableres en midlertidig/permanent anleggsvei opp til Stigfjell, og dette søkes å gjennomføres i samarbeid med grunneierne i området. Området mellom Kjølvikdalryggen og Einarskaret er vanskelig tilgjengelig med anleggsmaskiner, og transport inn til området må vurderes nærmere i transportplan. Fra Einarskaret og opp til Salten transformatorstasjon vil mesteparten av transporten foregå i ledningstraseen. Nordlandsnett AS er kjent med planer om utbygging av kraftproduksjon i Nevervatnet, og det kan vurderes en samordning av anleggsvei inn til området i samarbeid med dette prosjektet.”

FNF Nordland mener det er flere aspekter ved planlagt anleggsvei som er lite tydelig, blant annet omfanget og størrelsesorden av anleggsveien, i tillegg kommer konflikter for friluftsliv, naturmiljø og reindrift kommer lite fram. Vi stiller også spørsmål om bruk av helikopter er bedre egnet enn ytterligere terrenginngrep og bruk av terrengkjøretøy i området, så fremt det er forenlig med brukerinteressene friluftsliv og reindrift.

En eventuell etablering av anleggsvei bør etter vårt syn, dersom prosjektet gis konsesjon, gjøres midlertidig og at revegetering må skje raskt.

En samordning med etablering av anleggsvei i forbindelse med planer om ytterligere kraftproduksjon (Nevervatnet kraftverk) er ikke FNF Nordland kjent med. Men det er en feil og urimelig praksis å tillate inngrep som har til hensikt å legge til rette for et annet inngrep som per dags dato kun ligger i NVEs lange behandlingsskø av småkraftsaker.

Det er positivt at utbygger fokuserer på å tilpasse en transportplan i samråd med berørte parter. En eventuell transportplan bør legges til høring slik at det blir en ryddig og riktig saksprosess. Det må ikke legges opp til en transportplan som øker støynivået til friluftslivsutøvere, forringer naturen eller forstyrrer reinen i sårbare perioder.

Om våren kan man observere orrfugl som spiller flere steder i berørt område, i tillegg til kjente spillplasser for storfugl. Siden hønsefugl er spesielt utsatt for kollisjoner vil den nye planlagte kraftledningen havne i konflikt med storfugl- og orrfuglbestandene.

Fauske og Sørfold Jeger- og Fiskerforening har lagt ned mye innsats for å legge best mulig til rette for jakt og fiske i området, særlig med Røyrvatnet som utgangspunkt. Området er et viktig friluftslivsområde fordi det er mye brukt og i relativ nærhet til store deler av befolkningen i Fauske og Sørfold. Området bør derfor skånes for installasjoner, avfall og midlertidige deponier, støy osv. som kan forringe naturopplevelsen. En ny 132 kV linje vil redusere opplevelsesverdien og øke den samlede belastningen, til tross for planlagt parallellføring.

Ellers er det lite kjent hvilke konsekvenser selve byggefasen og aktivitet som genererer støy, vil ha for brukere av området. Stillhet og inngrepsfri natur er de viktigste kvalitetene ved utøvelse av friluftsliv, og økt byggeaktivitet vil derfor være negativt for dagens brukere av området.

Dersom prosjektet skulle gis konsesjon bør i det minste være en god dialog med Fauske og Sørfold JFF om oppstartsplaner og anleggsarbeid slik at støy og anleggsaktivitet kan foregå med ingen eller minimale effekter på friluftsliv og aktiviteter i området.

For FNF Nordland

Erling Solvang
Styreleder

Gisle Sæterhaug
Daglig leder

Kopi til

Fauske kommune
Sørfold kommune
Nordland fylkeskommune, Plan og miljø
Fylkesmannen i Nordland, Miljøvernavdelingen
Reindriftsforvaltningen i Nordland
Sametinget
Friluftslivets fellesorganisasjon

